

SMERNICE ZA JEDNOOBRAZNU BANKARSKU PRAKSU – SANKCIJE

Beograd, 14.8.2024

Sadržaj

1. UVOD	3
2. SVRHA I PRIMENA.....	3
3. SANKCIJE – OSNOVNI PRINCIPI	3
4. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	4
5. PRILOZI	5

1. UVOD

Polazeći od potrebe da se sistematizuje i ujednači praksa postupanja banaka u sprovođenju sankcija, kao i u cilju postizanja višeg nivoa sigurnosti i izvesnosti prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa, obavljanja svih vidova transakcija i uz puno uvažavanje pozitivnih propisa Republike Srbije, aktuelnih mišljenja relevantnih državnih organa, kao i dobre poslovne prakse, na predlog Radne grupe za sprečavanje pranja novca Odbor za komplajans Udruženja banaka Srbije (u daljem tekstu: UBS) usvaja Smernice za jednoobraznu bankarsku praksu – sankcije (u daljem tekstu Smernice).

2. SVRHA I PRIMENA

Cilj Smernica je da se utvrde osnovni principi, zahtevi i postupanja u vezi sa načinom sprovođenja sankcija, kao i da se odrede minimalni standardi. Smernice nemaju za cilj uticaj na promenu i definisanje apetita za rizikom poslovnih banaka u vezi primene sankcija.

Ove smernice se primenjuju u bankama na teritoriji Republike Srbije koje su prihvatile primenu ovog dokumenta.

Smernicama se ni na koji način ne ograničava primena aktuelne regulative, narušava ili sprečava konkurencija u pružanju platnih i drugih finansijskih usluga na teritoriji Republike Srbije.

Smernice nemaju intencije da se bave pojedinim aspektima primene odredbi Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, Zakona o deviznom poslovanju ili pak podzakonskih akata koji dalje uređuju poslovanje u ovim segmentima.

3. SANKCIJE – OSNOVNI PRINCIPI

Imajući u vidu obavezu banaka da poštuju propise Republike Srbije u vezi sa listama sankcija, a pre svega proveru u odnosu na liste označenih lica definisanu Zakonom o ograničavanju raspolaganja imovinom u cilju sprečavanja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje, kao i obaveze banaka prema ino-bankama, koje su dužne da poštuju pravila usklađenosti sa sankcijama u odnosu na relevantna tela za sankcionisanje Evropske unije, Sjedinjenih Američkih Država, Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske i drugih relevantnih tela za sankcionisanje, pojavila se potreba stvaranja jednoobrazne prakse banaka. Usklađenost sa pravilima o sankcijama i jednoobrazno postupanje banaka, u smislu pravila dobre prakse, ima za cilj zaštitu interesa banaka, ali i klijenata, imajući u vidu da su posledice nepridržavanja pravila usklađenosti sa sankcijama dalekosežne, te da osim reputacionog i finansijskog rizika za banke, nose i rizik privremenog ili trajnog oduzimanja imovine klijenata banaka, kao i prekida korespondentnih odnosa sa ino bankama.

Iz tog razloga, u okviru Radne grupe za AML/Odbora za komplajans Udruženja banaka Srbije, sačinjen je upitnik za prikupljanje dodatnih informacija i dokumentaciju (u prilogu ovog dokumenta) koju je potrebno da klijent pravno lice dostavi prilikom izvršavanja transakcija sa inostranstvom kako bi nadležne službe banke mogle jednostavnije i brže da provere usklađenost konkretne transakcije sa pravilima o sankcijama.

Polazi se od pretpostavke da banke imaju softver ili poseduju aplikativna rešenja u kojima prate usklađenost međunarodnih plaćanja/priliva i drugih transakcija u odnosu na sankcije, pri čemu svaka banka pojedinačno utiče na kalibraciju (podešavanje) sistema za praćenje transakcija u realnom vremenu saglasno definisanom ili utvrđenom apetitu za rizike i/ili prema pravilima grupe za sprovođenje sankcija, ukoliko su članice međunarodne grupacije.

Cilj Smernica je da, kada transakcija u realnom vremenu bude zaustavljena, jer postoji poklapanje sa nekim od podataka sa listama sankcija, državom, iznosom i drugo (u prilogu dajemo pregled linkova za liste sankcija), u skladu sa pravilima

na osnovu kog radi softver za skrining transakcija konkretne banke, obezbedi da prvi kontakt klijenta i banke bude jednobrazan i ujednačen na bankarskom tržištu Republike Srbije. Klijentu se u tom trenutku dostavlja upitnik (u prilogu u daljem tekstu Upitnik) u kojem su razrađena pitanja u vezi sa konkretnom transakcijom, učesnicima, vrsti robe i usluga i slično.

Imajući u vidu navedeno, napominjemo da je cilj dostavljanja Upitnika da se na sistematičan način kontaktira klijent, te da se smanji mogućnost kontaktiranja klijenata više puta, ali i da se transparentno pribave podaci neophodni za konačnu odluku da li je transakcija usklađena sa pravilima o sankcijama ili ne. Uz upitnik, klijent dostavlja prateću dokumentaciju, fakturu ili ugovor, JCI, CMR i drugo. Takođe, potpisivanjem izjave od strane klijenta da su podaci tačni i kompletni, stiče se veći nivo sigurnosti i usklađenosti sa sankcijama relevantnih tela, a svaka banka pojedinačno zadržava pravo da zatraži dodatne informacije/dokumentaciju i propisuje postupanja u slučaju da klijent odbija da sarađuje. Upitnik ima za cilj i da podiže svest klijenta o značaju usklađenosti sa pravilima o sankcijama, jer uglavnom postoji nerazumevanje o njihovim obavezama/odgovornostima i posledicama eventualnog procesuiranja transakcije koja nije u skladu sa sankcijama.

Napominjemo da primena upitnika nije obavezujuća, ali je poželjna iz razloga ujednačene poslovne prakse prema klijentima.

4. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Smernice stupaju na snagu danom usvajanja od strane Odbora za komplajans, a primenjivaće se počev od **01.09.2024.**

Inicijative za izmenu Smernica se podnose UBS-u, a Radnoj grupi za AML, koja nakon sagledavanja i analize svih činjenica i procene, donose ocenu predloženih izmena i dostavljaju predloge izmena Smernica Odboru za komplajans na usvajanje. Redovne godišnje evaluacije sprovodi koordinator rada Radne grupe za AML u saradnji sa članovima Radne grupe za AML.

Smernice usvojene od strane Radne grupe za AML V1	24.7.2024
Smernice potvrđene od strane Odbora za komplajans V1	14.8.2024

5. PRILOZI

Prilog 1 – Upitnik za pravna lica

U skladu sa pravilima korespondentskog poslovanja banaka, obaveza je Banke da odgovori na zahtev ino-banke u vezi vaše transakcije. Ino-banke su dužne da poštuju pravila usklađenosti sa sankcijama u odnosu na relevantna tela za sankcionisanje Evropske unije, Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske i drugih relevantnih tela za sankcionisanje. Istovremeno je obaveza Banke:

- da zaštiti interes klijenata, same banke i akcionara, imajući u vidu da su posledice nepridržavanja pravila usklađenosti sa sankcijama dalekosežne, te da osim reputacionog i finansijskog rizika za banke, nose i rizik privremenog ili trajnog oduzimanja imovine klijenata banaka
- da poštuje i propise Republike Srbije u vezi sa listama sankcija.

Saglasno odredbama Opštih uslova poslovanja Banke koji je sastavni deo ugovora o platnom računu, kao i potrebu da se ubrza proces izvršenja transakcija, onoliko koliko je to moguće, u slučaju da određeni elementi transakcije koju obrađujemo mogu dostići veliki nivo podudarnosti sa svim međunarodnim i domaćim propisanim sankcijama molimo da nam uz nalog koji ispostavljate Banci dostavite precizno i tačno popunjen UPITNIK u nastavku.

Napominjemo da Banka ne može da utiče na konačnu odluku korespondente banke.

UPITNIK ZA SVE INO TRANSAKCIJE PRAVNIH LICA/QUESTIONNAIRE FOR ALL INTERNATIONAL TRANSACTIONS OF THE LEGAL ENTITIES

Naziv klijenta/ <i>Client name</i>	Matični broj/ID number	Datum/Date
Tip transakcije (priliv, plaćanje, akreditiv...)/ Transaction type (incoming, outgoing payment, LC...)/		
Broj transakcije (opciono)/ <i>Transaction number (optional)</i>		
Valuta/Currency		
Iznos/Amount		

Zemlja inopartnera/ <i>Country of the foreign partner</i>	
Regija/Country region*	

*samo za Ukrajinu/*only for Ukraine*

Broj/Number	Pitanja i odgovori/ <i>Questions and Answers /</i>	Odgovor/ Answer:
1.	Pun naziv, sedište inopartnera, stvarni vlasnik inopartnera*/ <i>Full, name, address of the foreign partner, ultimate beneficial owner of the foreign partner's legal entity</i> *Banka zadržava pravo da traži dodatne informacije ili dokumentaciju (izvod iz registra i druga poslovna dokumentacija i	

	slično) / The bank maintains the right to request additional information or documentation (company register extract, additional business documentation, etc)			
2.	Vrsta poslovnog odnosa između klijenta banke i inopartnera/ <i>Relationship between the bank client and the foreign partner/</i>			
	☐ Kupac – Dobavljač <i>Buyer - Supplier</i>	☐ Trgovac – Distributer <i>Merchant – Distributor</i>	☐ Usluge/ <i>Services*</i> <i>*Precizirati/Expound</i>	☐ Ostalo/Other* <i>*Precizirati /Expound</i>
3.	Svrha plaćanja/ <i>Purpose of the payment</i>	Ugovor, faktura, profaktura/ <i>Contract, invoice, proforma invoice</i> Datum dokumenta (opciono)/date of the document(optional)		
	☐ roba/ <i>goods</i>	☐ usluge transporta/ <i>transport services</i>	☐ usluge/ <i>services</i>	
	Opis robe/Description of goods	Opis prevezene robe/ <i>Description of transported goods:</i>	Opis usluge/Description of services:	
4a.	Ako je predmet plaćanja roba/ <i>If the purpose of payment is goods</i>			
	Šifra robe/HS code or TARIC No.	Specifikacija CMR, JCI (carinski obrazac) / <i>Specification CMR UCD (unified customs document)</i>	Mesto utovara i mesto istovara robe/Place of dispatch and delivery	
	Proizvođač robe/Producer of goods			
	Krajnji korisnik/End-user of goods			
	Zemlja porekla/Country of origin			
	Zemlja odredišta pošiljke /Destination of shipment			
4b.	Ako je predmet plaćanja usluge transporta /If the purpose of payment is transport service		Licenca (dozvola ako je primenljivo) /License if available	
	Vrsta transporta (drumski, železnički,			

brodski i kombinovani) /Type of transport (road, rail, ship, combined)		
Proizvođač robe/Producer of goods		
Šifra robe/HS code or TARIC No.		
Krajnji korisnik/End-user of goods		
Zemlja porekla/Country of origin		
Zemlja odredišta pošiljke/ Destination of shipment		
Naziv, IMO kod i ruta broda (samo za pomorski/multimodalni transport) / Name, IMO code and route of the ship (for maritime/multimodal transport only)		
4c.	Ako je predmet plaćanja usluga/ If the purpose of payment is service	-
	Vrsta usluge/Type of services	
	Ukoliko se usluga odnosi na konsalting u prodaji robe ili posredovanje u prodaji robe, molimo za opis robe / If the service refers to consulting in the sale of goods or mediation in the sale of goods, please provide a description of the goods	
Proizvođač robe/Producer of goods		
Krajnji korisnik/End-user of goods		
Zemlja porekla/Country of origin		
Zemlja krajnjeg korisnika/ End-user country		
5.	Ukoliko se radi o poslu za koje je potrebna licenca, dostavite odgovarajuću izvoznouvoznu dozvolu relevantnog državnog organa/If it is a business that requires a license, please submit the relevant export /import license from the relevant state authority	Licenca (dozvola za uvoz_izvoz robe)/License (for export/import if necessary)
6.	Potvrdite da je transakcija u skladu sa svim relevantnim sankcijama EU/ SAD/VB/Please confirm that the transaction is in line with all relevant EU/US/UK sanctions/	DA/YES NE/NO
	Potpis ovlašćenog lica/Signature of the authorised person	

*Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđujem da su informacije unete u ovaj upitnik verodostojne i tačne/Under full material and criminal liability I hereby declare that all information provided within this questionnaire are accurate and plausible.

Prilog 2 – linkovi za sankcije

SANKCIJE	RUSIJA 	BELORUSIJA 	SVEOBUHVAATNE SANKCIJE - Sirija - Severna Koreja - Kuba - Iran
EU	Za Rusiju 833/2014 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20240625&qid=1720698760787 Za Ukrajinu 269/2014: (Specifikacija pravnih i fizičkih lica) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0269-20240527&qid=1720698836304 Krim i Sevastopolj 692/2014 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0692-20221006&qid=1720699270841 Donjeck/Luhansk 263/2022 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02022R0263-20221007	Za Belorusiju: 765/2006 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02006R0765-20240228&qid=1720700219936	Sirija 36/2012: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02012R0036-20240529 Severna Koreja 1509/2017: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02017R1509-20231115 Kuba: The EU does not impose sanctions on Cuba. The EU blocking statute aims to protect EU operators from engaging in lawful international trade from to the extraterritorial application of US law. Iran 267/2012: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02012R0267-20231018
OFAC		https://ofac.treasury.gov/sanctions-programs-and-country-	Sirija: https://ofac.treasury.gov/sanctions-programs-and-country-information/syria-sanctions

		information/belarus-sanctions	Severna Koreja: https://ofac.treasury.gov/sanctions-programs-and-country-information/north-korea-sanctions Kuba: The US has imposed a comprehensive trade embargo on Cuba since 1962. Exports to Cuba and imports from Cuba are prohibited unless licensed. The Cuba sanctions regime is the last regime authorised under the Trading with the Enemy Act, which means that sanctions also apply to entities outside of the US that are owned or controlled by US persons. Iran: https://ofac.treasury.gov/sanctions-programs-and-country-information/iran-sanctions
UK	https://www.gov.uk/government/collections/uk-sanctions-on-russia	https://www.gov.uk/government/collections/uk-sanctions-on-the-republic-of-belarus	Sirija: https://www.gov.uk/government/collections/uk-sanctions-on-syria Severna Koreja: https://www.gov.uk/government/collections/uk-sanctions-on-the-democratic-peoples-republic-of-korea Kuba: The UK does not impose sanctions on Cuba. The UK Protection of Trading Interests legislation aims to protect legitimate trade between UK persons and Cuba from the extraterritorial application of US law. Iran: https://www.gov.uk/government/collections/uk-sanctions-relating-to-iran
UN			Sirija: The UN has not imposed sanctions on the Syrian government, but the UN Security Council has imposed counterterrorism measures on armed groups and affiliated individuals designated as terrorist actors operating in the country. UN member states are obligated to comply with these measures. Severna Koreja: https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1718/resolutions Kuba: There are no UN sanctions on Cuba. The UN General Assembly has frequently called for the US to end the Cuba embargo. Iran: https://www.armscontrol.org/factsheets/Security-Council-Resolutions-on-Iran

Linkovi za proveru koda robe:

European customs portal - <https://www.tariffnumber.com/>

European commission Taxation and customs union

https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en

Linkovi ka EU regulativi:

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

<https://www.sanctionsmap.eu/#/main>

Link ka OFAC programima sankcija:

<https://ofac.treasury.gov/sanctions-programs-and-country-information>

UK programi sankcija:

<https://www.gov.uk/business-and-industry/embargoes-and-sanctions>

UN programi sankcija:

<https://main.un.org/securitycouncil/sanctions/>